

Informatieblad oog- en nooddouche

De veiligheid van het drinkwater in uw installatie hebt u zelf in de hand. Relevante links vindt u bij Algemeen. Het symbool voor een waterleidingtechnische beveiliging is: .

Veiligheidsdouches zijn noodvoorzieningen, algemeen

Oog- gelaats, en lichaamsdouches zijn noodvoorzieningen, (mogelijk) verplicht gesteld door middel van de Arbowetgeving. Zie Arbowetgeving. Gaat u na welke functionele eisen gelden. Er zijn twee veelgebruikte normen voor veiligheidsdouches, de ANSI Z 358.1-2014 en de NEN-EN 15154. Oog- en nooddouches zijn noodvoorzieningen en daarmee (normaal gesproken) weinig gebruikte tappunten. Beheer is noodzakelijk.

Normen: NEN-EN 15154 en de ANSI Z 358.1

Naast de Europese EN 15154 (de Nederlandse norm de NEN-EN 15154) bestaat ook de Amerikaanse norm ANSI Z 358.1. De normen verschillen van elkaar; de Amerikaanse norm eist meer. Soms kiest de eigenaar/de opdrachtgever voor de ANSI Z 358.1. Deze keuze heeft gevolgen voor de drink- en warmtapwaterinstallatie. De vereiste volumestromen, zoals die in de NEN-EN 15154 staan, moeten altijd gehaald kunnen worden. Rekenvoorbeelden vindt u in waterwerkbladserie 2.1. In dit document wordt verder uitgegaan van de NEN-EN 15154.

De EN 15154 is een Europese productnorm voor nood- en oogdouches die

De Europese norm EN 15154 vereist lagere volumestromen; 6 liter per minuut voor oogdouches en 60 liter per minuut voor lichaamsdouches. De watertemperatuur wordt aanbevolen tussen de 15 en 37 °C.

De Europese productnorm NEN-EN 15154 is onderverdeeld in vijf categorieën;

EN 15154-1: Veiligheidsnooddouches deel 1: Lichaamsdouches met wateraansluiting in laboratoria;

EN 15154-2: Veiligheidsnooddouches deel 2: Oogdouches met wateraansluiting;

EN 15154-3: Veiligheidsnooddouches deel 3: Lichaamsdouches zonder wateraansluiting;

EN 15154-4: Veiligheidsnooddouches deel 4: Oogdouches zonder wateraansluiting;

EN 15154-5: Veiligheidsnooddouches deel 5: Lichaamsdouches met wateraansluiting in productielocaties.

De ANSI Z 358.1-2014 is een Amerikaanse productnorm van het American National Standards Institute

(ANSI) schrijft voor dat een nooddouche goed zichtbaar, snel toegankelijk en binnen tien seconden bereikbaar moeten zijn. De lichaamsdouche moet 75,7 liter per minuut leveren en de oogdouches 11,4 liter.

En dit gedurende 15 minuten. Dit betekent dat ook goed naar het warmtapwater gekeken moet worden. De noodvoorziening is dus niet klakkeloos aan te sluiten op de bestaande

warmtapwaterinstallatie. De Amerikaanse richtlijn schrijft verder wekelijkse controle van de douches voor en eist dat ze lauwwarm water (16 tot 38 °C) geven.

Functionele eisen aan oog- en nooddouches

Aan oog- en nooddouches kunnen, zie Normen: NEN-EN 15154 en ANSI Z 358.1, functionele eisen worden gesteld in verband met de volumestroom en of de temperatuur. Gangbare (reken)voorbeelden (gebaseerd op de NEN-EN 15154) vindt u in waterwerkbladserie 2.1. Meer gespecialiseerde (reken)voorbeelden vindt u in Technisch rapport ST – 16, Criteria voor waterleidinginstallaties ten behoeve van nooddouches (2004) en het commentaar daarop: Criteria leidingwater voor nooddouches (Gawalo aug-sept 2012).

Watervoorziening kan tot risico's leiden in verband met waterkwaliteit

Oog- en nooddouches zijn (dus) niet altijd op de drinkwaterinstallatie aangesloten.

In de praktijk zijn nooddouches zelfs op leidingen voor proceswater aangesloten. Gebruik van deze noodvoorzieningen kan grote gevolgen hebben voor de gezondheid! Apparaten, aangesloten op het proceswater, kunnen (door terugstroming van water) voor risico zorgen. Dit voorkomt u door de betreffende apparaten met de juiste terugstroombeveiliging aan te sluiten, zie informatieblad Industrie. Een voorstel voor parameters en een meetprogramma voor (proces)water dat (mede)geschikt is voor lichaams-, oog- en gelaatsdouches vindt u in Technisch rapport ST – 16.

Noodvoorziening aangesloten op de drinkwaterinstallatie

Is een noodvoorziening aangesloten op de drinkwatervoorziening, dan moeten maatregelen genomen worden om de drinkwaterinstallatie veilig te houden.

Oog- en nooddouches kunnen voor de drinkwaterinstallatie gezien worden als ontvangstoestel, maar ook als noodvoorziening. Bij een ontvangstoestel moet tot aan het tappunt drinkwaterkwaliteit gegarandeerd zijn, bij een noodvoorziening zou dat anders kunnen zijn. De keuze (bepaald door Arbowetgeving en eigenaar/opdrachtgever) heeft consequenties voor de veiligheid van de gebruiker.

Drinkwaterinstallatie: drinkwaterkwaliteit

De drinkwaterinstallatie is in principe voor de levering van drinkwater. Kort samengevat moeten op de drinkwaterinstallatie aangesloten (gevaarlijke) toestellen voldoen aan de NEN 1006 en de waterwerkbladen, de temperatuur en de materiaalkeuze moet goed zijn en er moet voldoende verversing zijn (bijvoorbeeld door ten minste wekelijks te spoelen). Zie onze informatiebladen.

Beveiliging bij aansluiting op de drink- en of warmtapwaterinstallatie

Voor de levering van drinkwater van drinkwaterkwaliteit is het (dus) nodig dat beïnvloeding van de drinkwaterkwaliteit voorkomen wordt. Toestelbeveiligingen en beheer kunnen nodig zijn.

Toestelbeveiliging (in verband met materiaalkeuze)

Is de oog- en of nooddouche stromend aangesloten, dan is een (toestel)beveiliging type EA nodig (in verband met materiaalkeuze. Leidingmateriaal voor oog- en nooddouches voldoet vaak niet aan de Regeling materialen en chemicaliën drink- en warmtapwatervoorziening (zie drinkwaterwetgeving). Heeft de oog- en of nooddouche Kiwa Water Mark, dan is de toestelbeveiliging niet nodig.

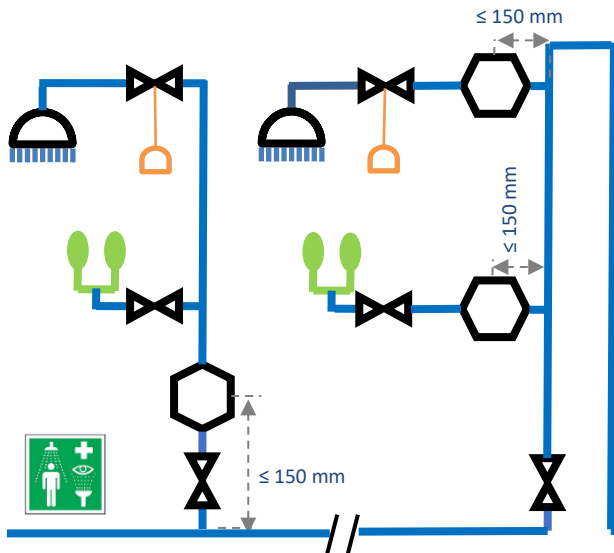
Beveiliging drinkwaterinstallatie tegen 'stilstaand' water: beheer (spoelen)

Is de oog- en of nooddouche niet stromend aangesloten, dan dient het beveiligingstoestel type EA binnen 150 mm van de aftakking naar de toestellen geplaatst te worden (zie onze informatiebladen). Dit geldt ook voor oog- en of nooddouches met Kiwa Water Mark. Houdt u er rekening mee dat het water in het deel na de beveiligingstoestel type EA niet meer van drinkwaterkwaliteit is. Dit kan tot risico's leiden.

In het voorbeeld aansluiting nooddouches is de noodzaak tot spoelen (in verband met 'stilstaand' water) aangegeven.

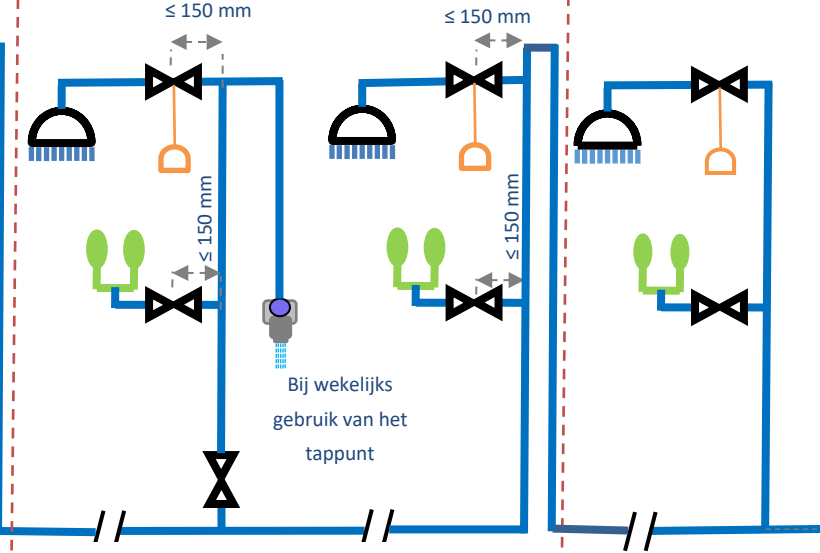
Voorbeeld aansluiting nooddouches

Nood- en Oogdouche zonder KIWA Water Mark

Wekelijks spoelen niet nodig

Nood- en Oogdouche met KIWA Water Mark

Wekelijks spoelen niet nodig

Wekelijks spoelen vereist

Algemeen

Drinkwaterinstallatie

Tot aan de watermeter dragen wij de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het drinkwater, vanaf de watermeter draagt u deze zélf. We hebben samen de verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het drinkwater te behouden, dit om gezondheidsrisico's te vermijden.

Het is daarom nodig en wettelijk verplicht om periodiek drinkwaterinstallaties te controleren.

Kwaliteit drinkwater

De kwaliteit kan beïnvloed worden door: leidingmateriaal, aangesloten toestellen, onvoldoende verversing en ongewenste opwarming. De aanleg en het beheer van drinkwaterinstallaties moet voldoen aan de [drinkwaterwetgeving](#), verder uitgewerkt in de [NEN 1006](#) en de [waterwerkbladen](#). Dit geldt ook voor wijzigingen. Meer informatie vindt u op [infodwi.nl](#). De [voorwaarden van Brabant Water](#) zijn ook steeds van toepassing. Noodvoorzieningen kunnen bij een onjuiste aansluiting op de drinkwaterinstallatie een risico vormen voor uw gezondheid of die van uw medewerkers. Zie verder waterwerkbladserie 2.1.

Voor onderhoud/beheer/nadere verplichtingen zie waterwerkblad 1.4G. Voor beveiligingstoestellen zie onze [informatiebladen](#).

In [AI bladen](#) vindt u meer informatie over (werken met) gevaarlijke stoffen/met betrekking tot nooddouches. Het Arbeidsomstandighedenbesluit vindt u via [Eenvoudig zoeken - Overheid.nl](#) | [Wetten.nl](#).